

EVRENSEL ÇOCUK

SEVGİ BETÜL YILDIRIM

5-I SINIFI

ANITKABİR

Anıtkabir, Türkiye'nin başkenti Ankara'nın Çankaya ilçesinde yer alan Mustafa Kemal Atatürk'ün anıt mezarını içeren komplekstir. Emin Onat ile Orhan Arda'nın tasarımı olan yapı kompleksinin 1944'te başlanan inşası 1953'te tamamlanmıştır. Kompleks, anıt mezar binası başta olmak üzere çeşitli yapı ve anıtların yanı sıra Barış Parkı olarak adlandırılan ağaçlık alandan meydana gelmektedir.

Atatürk'ün 10 Kasım 1938'deki ölümünün ardından naaşının, Ankara'da bir inşa edilene kadar Ankara Etnografya Müzesi'nde kalacağı açıklandı. Anıt mezarın inşa edileceği yeri belirlemesi amacıyla hükûmet tarafından bir komisyon kuruldu. Hazırlanan rapor doğrultusunda, 17 Ocak 1939'da yapının Rasattepe'ye inşa edilmesine karar verildi. Bu kararın ardından ilgili arazide kamulaştırma çalışmaları başlatılırken yapının tasarımının belirlenmesi amacıyla 1 Mart 1941'de uluslararası bir proje yarışması başlatıldı. 2 Mart 1942'de sona eren yarışma sonrasında yapılan değerlendirmeler sonucunda, Emin Onat ve Orhan Arda'nın projesinin, birtakım değişikliklerle uygulanmasına karar verildi ve Ağustos 1944'te gerçekleştirilen temel atma töreniyle inşasına başlandı. Dört kısım hâlinde gerçekleştirilen inşaat, yaşanan birtakım sorunlar ve aksaklıklar nedeniyle planlanandan geç olarak Ekim 1953'te tamamlanırken inşaat devam ederken dahi projede değişiklikler yapılmıştı. 10 Kasım 1953'te gerçekleştirilen bir törenle, Atatürk'ün naaşı buraya nakledildi. 1973'ten beri İsmet İnönü'nün kabrinin de yer aldığı Anıtkabir'e 1966'da defnedilen Cemal Gürsel ile 1960-1963 yılları arasında defnedilen on bir kişinin naaşları ise, 1988'de Anıtkabir'den kaldırıldı.

Kompleksteki ana yapı olan anıt mezar binasının Şeref Holü olarak adlandırılan kısmında Atatürk'ün sembolik bir lahdi yer alırken Atatürk'ün naaşı, bu yapının alt katındaki mezar odasında defnedilmiştir. Komplekse giriş, Aslanlı Yol adı verilen allenin başlangıcından yapılır ve bu yol, törenlerin gerçekleştirildiği dikdörtgen bir meydana ulaşır. Anıt mezar, revaklarla çevrili bu alanın bir kenarında konumlanırken meydanın Aslanlı Yol'un doğrultusundaki diğer kenarında da kompleksten çıkış kısmı yer alır. Aslanlı Yol'un dört köşesi, tören meydanının çıkışı ve meydanın köşeleri olmak üzere komplekste on adet kule, iki heykel grubu ve Atatürk ve Kurtuluş Savaşı Müzesi bulunur. Anıt Bloku olarak adlandırılan tüm bu yapılar, Barış Parkı adı verilen ağaçlık bir alanla çevrilidir.

Yapıların betonarme olduğu kompleksteki yapıların yüzeylerinde ve zeminlerinde, farklı tiplerdeki mermer ve travertenler kullanılmıştır.

Anıtkabir; kabartma, mozaik, fresk ve oyma tekniğiyle oluşturulan süslemeler içerir. İkinci Ulusal Mimarlık Akımı üslubunda neoklasik olan yapı, günümüzdeki Türkiye topraklarında tarih boyunca hüküm sürmüş Hitit, Yunan, Selçuklu ve Osmanlı kültürlerinden izler taşır.

Anıtkabir'deki tüm hizmet ve işlerin sorumluluğu Türk Silahlı Kuvvetleri Genelkurmay Başkanlığına ait olmakla birlikte, burada gerçekleştirilecek etkinlikler de bir kanunla düzenlenmektedir. Türkiye'deki millî bayramlar ile Atatürk'ün ölüm yıldönümü olan 10 Kasım günlerinde, hükûmet tarafından Anıtkabir'de resmî anma törenleri gerçekleştirilir. Bunların dışında, devlet protokolüne dahil kişiler ile diğer gerçek ve tüzel kişi temsilcileri tarafından da törenler düzenlenmektedir. Anıtkabir, yabancı hükûmet yetkililerinin Türkiye'ye düzenlediği resmî ziyaretlerde de zaman zaman uğradığı ve resmî törenlerin gerçekleştirildiği bir yerdir.

ÖĞRETMENLER GÜNÜ

24 Kasım 1928, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün "Millet Mektepleri'nin Başöğretmenliği"ni kabul ettiği gündür. Bakanlar Kurulu, Atatürk'e "Millet Mektepleri Başöğretmenliği" ünvanını 11 Kasım 1928'de yaptığı toplantıda vermiş ve bu ünvan, 24 Kasım'da Millet Mektepleri Talimatnamesi'nin yayınlanması ile resmileşmişti.

Atatürk'ün 100. doğum yıldönümü olan 1981'de, "başöğretmen" olduğu günün ülke çapında Öğretmenler Günü olarak kutlanmasına karar verildi.

Öğretmenler Günü ile ilgili kutlamalar, 26 Kasım 1992'de Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren Öğretmenler Günü Kutlama Yönetmeliği çerçevesinde gerçekleşir.

ÖĞRETMENLER GÜNÜ'NÜN AMACI

Öğretmenler Günü'nün amacı; öğretmenin toplumdaki yeri, rolü, önemi ve değerini anlamak, öğretmeni bulunması gereken yüce yerine oturtmaktır. Öğretmenler arasındaki bağı kuvvetlendirmek, öğrencileri ile aralarındaki sevgi, saygı ve dayanışmayı güçlendirmektir. Emekli olan öğretmenleri saygıyla anmak ve yeni atanmış öğretmenlere mesleklerinin bilincine varmalarını sağlamaktır. İşte Öğretmenler Günü, bu fedakâr öğretmenlerimizin kıymetini bir kez daha düşünüp anlamamızı sağlayan önemli bir gündür.

Öğretmenlerimize duyduğumuz saygı, sevgi ve şükranlarımızı dile getirmek için bu günü fırsat bilmeli ve bu duygularla, onların ellerini öpmeliyiz. Okulu bitirip hayata atıldığımız zaman, bizi bu günlere hazırlayan öğretmenlerimizi hatırlamak, ziyaret etmek ya da bir telefon, kart veya mektupla hatırlarını sormak onlar için en büyük ve en değerli armağan olacaktır.

KARİKATÜR

Karikatür, değindiği mevzuları mizahi ve eleştirel bir üslupla ele alarak insanlara anlatan bir çizim şeklidir. Bir nevi resimlerin mana kazanmış halidir. Karikatür sözcüğü dilimize Fransızcadan geçmiştir. Tarihin bilinen ilk karikatürleri **Leonardo da Vinci** tarafından kaleme alınmıştır. Ayrıca Gian Lorenzo Bernini karikatür sanatının yapı taşlarından biri olmuştur. Bu sanat İtalya ve Fransa'da ortaya çıkarak büyüme kaydetmiştir.

Karikatür Sanatının Özellikleri Nelerdir?

- Bir sanat türüdür.
- Çizim ve çizgi sanatı kategorisine girer.
- Siyah beyaz veya renkli yapılabilir.
- Karikatürde ince dokunuşlar olabilir.
- Karikatürlerde küfür, hakaret ve kaba konuşmalara yer verilmemelidir.
- Kısa ve öz fikirler resimlere yansıtılır.
- Mizah yeteneđi konuşturulur.
- İğneleyici mesajlar verilir.
- Karikatür çizerken tarafsız ve özgün bir şekilde yapmak gereklidir.
- Hem güldürür hem de abartılıdır.
- Düşündürücü mesajlar verir.
- Karikatürde olayın bütün ayrıntıları resmedilmez sadece öne çıkan olaylar ele alınır.

Günümüzde Karikatür

Şu anda ülkemizde en yaygın sanatlardan biri karikatürdür. Bugün karikatür, kendisini daha da geliştirmiş, her yerde takip edilen, beğenilen bir sanat alanına dönüşmüştür. Hemen hemen her konuda karikatür çizilebilir. Ancak yaygın olarak siyasi, sosyal ve spor gibi alanlardan esinlenerek oluşturulan karikatürler daha çok ilgi görmektedir. Birçok insanın ilgi odağına dönüşen karikatür alanında sergiler açılmakta ve müsabakalar tertip edilmektedir. Ayrıca gazete ve dergilerde karikatür sayfaları daha çok yer almaya ve ilgi görmeye başlamıştır. Günümüz karikatürçülüğünün önde gelenleri: **Umut Sarıkaya, Yiđit Özgür, Selçuk Erdem, Behiç Ak, Aldülkadir Elçiöđlu, Ersin Karabulut** gibi usta isimlerdir.

ALLAH ' IN RAHMETİNDEN KAÇILIR MI?

Bir gün, bardaktan boşanırcasına yağmur yağıyordu. **Nasreddin Hoca** pencerenin önüne oturmuş, sokağı seyrediyordu. Bir ara, dostlarından birinin ıslanmamak için koşa koşa gittiğini görmüş: Hemen pencereyi açarak seslenmiş adama:

-Aman, ne kadar ayıp!.. Senin gibi akıllı ve olgun bir adam, hiç **Allah'ın rahmetinden kaçarmı?** Nasreddin Hoca'nın bu sözlerine hak vermiş adam, Koşmayı bırakıp ağır ağır yürümeye başlamış. Ama daha gideceği yere varana kadar da sırlı sıklam olmuş.

Nasreddin Hoca'nın kendisine oyun ettiğini anlamış. Garip bir rastlantı. Bir başka gün de, Nasreddin Hoca, yağmura tutulmuş. Koşar adım evine gidiyordu. Tam birkaç gün önce oyun ettiği komşusunun evinin önünden geçerken, ona yakalanmış. Adam, hemen pencereyi açıp, Nasreddin Hoca'ya seslenmiş:

-Hoca'm, Hoca'm! **Allah'ın rahmetinden neden kaçıyorsun?** Utanmıyor musun bu yaptığından? **Nasreddin Hoca**, hiç istifini bozmadan, koşmasını sürdürmüştü. Kendisine sitem eden komşusuna da şu cevabı vermiş:

-Ne kadar anlayışsız biriymişsin be komşu. Ben Allah'ın rahmetinden kaçmıyorum ki, sadece yeri ıslatan rahmeti çığnememek için koşuyorum.

BİLENLER BİLMEYENLERE ANLATSIN

Hoca Nasreddin Efendi Akşehir'de bir gün vaaz için kürsüye çıkıp:

— Ey mü'minler! Ben size ne söyleyeceğim bilir misiniz? demiş.

Cemaatin "*Bilmeyiz*" demeleriyle Hoca:

— Siz bilmeyince ben size ne söyleyeyim, deyip kürsüden iner, bırakır gider.

Yine bir gün kürsüye çıkıp evvelki soruyu tekrar edince bu sefer de cemaat "*Biliriz*" derler. Hoca:

— Madem ki biliyorsunuz, o surette benim söylemekliğime ne lüzum kalır? Der, yine çekilir gider.

Cemaat hayrette kalarak:

— Efendi bir daha kürsüye çıkarsa kimimiz bilir, diğer kimimiz bilmeyiz diyelim, diye karar verirler.

Hoca yine bir gün kürsüye çıkıp ahaliye evvelki soruyu tekrar ederek "*Kimimiz biliriz, kimimiz bilmeyiz*" cevabını alınca, ciddiyetini hiç bozmayarak:

— Ne kadar âlâ, öyle ise bileniniz bilmeyeninize anlatsın, demiş

Un Helvası Tarifi Nasıl Yapılır?

1. Bir tencerenin içerisinde su ve şekeri eriyene kadar güzelce karıştırın. Hafif sıcak hale gelince ocaktan alın.
2. Tabanı kalın, yanmaz yapışmaz bir tavaya tereyağını alın ve eritin.
3. Ardından üzerine elenmiş unu azar azar ilave edin.
4. İlave ettiğiniz unu kavurmaya başlayın.
5. Kavurdukça rengi dönecek ve sıvı halde bir kıvam alacaktır. Kavurma işlemi 10-15 dakika kadar sürebilir. Bu işlemi orta ateşte yapın. Bu kıvama gelince şerbetini de verin.
6. Hazırladığınız ve hafif soğuyan şerbeti sıcak helvanıza azar azar vermeye başlayın. Öteki yandan da güzelce karıştırın.
7. Şerbetini içine emdikçe helvanız koyulaşmaya başlayacaktır. Kıvamı iyice oturunca ve katılaştınca servis etme aşamasına gelmiş demektir.
8. Tahta kaşık, dondurma kaşığı ya da yemek kaşığı yardımıyla sıcak helvanıza şekil verin. Soğudukça katılaşacaktır kıvamı. Tam soğumadan şekil vermeniz daha kolay olur.
9. Şekil verdiğiniz helvaları bir süre dinlendirdikten sonra üzerini ceviz ya da farklı meyşilerle süsleyin. Un helvanız servise hazır! Afiyetler olsun!

İCATLAR

SAAT: Tarihi. **Saat**, ilk defa MÖ 4000'lerde Mısır'da kullanılmaya başlanmıştır. Mısırlılar, Güneş'in her gün belirli bir düzende doğup battığını keşfetmişti. ... Bunun üzerine Antik Mısırlılar kum saati ve su saatini **icat** ettiler.

TABLET: **Tablet** cihazların atası sayabileceğimiz ilk cihaz Tele-otograf'ın patenti Elisha Gray tarafından 1888 yılında Amerikan Patent Ofisinden alındı. Kendisi bazı kaynaklara göre ilk telefon prototipini de yapan kişi olarak kabul edilmektedir.

BULAŞIK MAKİNESİ: Josephine Cochran bu nedenle **bulaşık makinesini icat** etti. ... Ancak ilk patent 1885'te Josephine G. Cochran tarafından alındı. Cochran yaratıcılık konusunda rakiplerinden bir adım öndeydi, bunun nedeni buharlı gemiyi **icat** ettiğini ortaya süren John Fitch'in soyundan geliyor olmasıydı.

ELEKTRİK: 1800 İtalyan bilim adamı Alessandro Volta ilk **elektrik** pilini ve bundan da ilk **elektrik** akımını elde etmeyi başarmıştır. ... Amerikalı mucit ve iş adamı olan Edison 1879 yılında ampülü **icat** etmesi ile **Elektrik** enerjisinin 1880'lerde kullanımına başlanmasıyla beraber hayatımızın vazgeçilmez bir parçası olmuştur.

KARACAOĞLAN

Karacaoğlan, 17. yüzyılda yaşadığı rivayet edilen, âşık edebiyatının en önemli şairlerinden biridir.

Yaşadığı yer ile ilgili değişik rivayetler olmasına karşın, 2014 yılı içerisinde Karaman'ın Sarıveliler ilçesinde yer alan tarihi Hacı Salih cami'nin restore işlemi sırasında bahçesinde bulunan tarihi mezar taşlarının birisinin üzerinde "Karacaoğlan, ruhuna Fatiha" yazdığı öğrenilmiştir.

Karacaoğlan'ın şiirleri aşk ve doğa üzerinde kuruludur. Ayrılık, gurbet, sıla özlemi ve ölüm en çok değindiği konulardır. Duygularını, yaşadıklarını, düşüncelerini; içten, gerçekçi ve özgün bir şiir yapısı içinde anlatır. Karacaoğlan, Türk âşık edebiyatına yepyeni bir söyleyiş biçimi getirdi. Doğa benzetmelerini sık sık kullanır. Çok yalın ve temiz bir Türkçe kullanır. Kendisinden sonra gelen birçok ozanı derinden etkiledi. Bu olumlu etkiler günümüz Türk şiirine kadar uzanır. Şiirlerini ilk kez Nüzhet Ergun derleyip yayınladı. Birçok şiiri bestelendi.

Karacaoğlan, yaşadığı çağda yetişmiş başka saz şairlerinin tersine, dil ve ölçü bakımından Divan Edebiyatı'nın ve tekke şiirinin etkisinden uzak kalmıştır. Anadolu insanının o çağdaki günlük konuşma diliyle Türkçe yazmıştır. Kullandığı Arapça ve Farsça sözcüklerin sayısı azdır. Yöresel sözcükleri ise yoğun bir biçimde kullanır. Deyimler ve benzetmelerle halk şiirinde kendine özgü bir şiir evreni kurmuştur. Bu da onun şiirine ayrı bir renk katar. Bu sözcüklerin birçoğunu halk dilinde yaşayan biçimiyle, söylenişlerini bozarak ya da anlamlarını değiştirerek kullanır.

Karacaoğlan, halk şiirinin geleneksel yarım uyak düzenini ve yer yer de redifi kullanmıştır. Hece ölçüsünün 11'li (6+5) ve 8'li (4+4) kalıplarıyla yazmıştır. Bazı şiirlerinde ölçü uygunluğunu sağlamak için hece düşmelerine başvurduğu da görülür. Mecaz ve mazmûnlara çokça başvurması, söyleyişini etkili kılan önemli öğelerdir. Şiirsel söyleyişinin önemli bir özelliği de, halk şiiri türü olan mani söylemeye yakın oluşudur. Koşmalar, semailer, varsağılar ve türküler şiirleri arasında önemlice yer tutar. Bunların her birinde açık, anlaşılır bir biçimde, içli ve özlü bir söyleyiş birliği kurmuştur.

Pir Sultan Abdal, Âşık Garip, Köroğlu, Öksüz Dede, Kul Mehmet'ten etkilenmiş; şiirleriyle Âşık Ömer, Âşık Hasan, Âşık İsmail, Katibî, Kuloğlu, Gevheri gibi çağdaş şairleri olduğu kadar 18. yüzyıl şairlerinden Dadaloğlu, Gündeşlioğlu, Beyoğlu, Deliboran'ı, 19. yüzyıl şairlerinden de Bayburtlu Zihni, Dertli, Seyranî, Zileli Talibî, Ruhsatî, Şem'î ve Yeşil Abdal'ı etkilemiştir. Daha sonra da gerek Meşrutiyet, gerek Cumhuriyet dönemlerinde, halk edebiyatı geleneğinden yararlanan şairlerden Rıza Tevfik Bölükbaşı, Faruk Nafiz Çamlıbel, Behçet Kemal Çağlar, Necip Fazıl Kısakürek, Ahmet Kutsi Tecer ve Cahit Külebi Karacaoğlan'dan esinlenmişlerdir. Şiirleri 1920'den beri araştırılan, derlenip yayımlanan Karacaoğlan'ın bugüne değin, yazılı kaynaklara beş yüzün üzerinde şiiri geçmiştir.

BİRDİRBİR

Hem spor yapıp hem de oyun oynamaya ne dersin? Bol atlamalı, sıçramalı bir oyun var sırada, adı da birdirbir. Çok gülecek, çok zıplayacak çok da yorulacaksın ama unutmama çok da eğleneceksin.

1. Oyuncular, aralarında en az birer metre mesafe kalacak şekilde tek sıra halinde dizilmeli.
2. Dizildikten sonra ellerine dizlerine, başlarını da kollarının arasına koymalılar.
3. Ayakta duran oyuncu koşarak en arkadaki oyuncunu sırtından güç alarak öne atlamaya başlamalı.
4. Kaç oyuncu varsa bu atlama hareketini tekrarlamalı ve atlayacak kişi bitince en öne geçip o da diğerleri gibi eğilmeli.
5. Herkes sırayla diğerlerinin üzerinden atlayarak oyuna devam etmeli.
6. Bu oyunu oynarken aşağıdaki tekerlemeyi söylemeyi de unutmayın!

“Birdirbir,

İkidir iki, olur tilki,

Üçtür üç, yapması güç,

Dörttür dört, kuş gibi öt,

Beştir beş, aldım bir eş,

Altıdır altı, yaptım kahvaltı,

Yedim yedi, elim sırtına değdi, sekizim seksek,

Dokuzum durak”

OKTAY SİNANOĞLU

Oktay Sinanoğlu, (d. 25 Şubat 1935; Bari, İtalya - ö. 19 Nisan 2015; Florida, ABD) Türk kimyacı, moleküler biyofizikçi ve biyokimyacı Türk bilim insanı.

Babası Nüzhet Haşim Sinanoğlu'nun Türkiye Başkonsolosluğunda görev yapmakta olduğu İtalya'nın Bari şehrinde doğdu. 1939 yılında İtalya'da II. Dünya Savaşı'nın başlamasının ardından ailesiyle Türkiye'ye döndü.

Oktay Sinanoğlu, 1953 yılında TED Ankara Koleji'nden birincilikle mezun oldu. 1953 yılında okul bursu ile ABD'ye gitti. 1956'da Amerika Birleşik Devletleri'nde, Berkeley'deki Kaliforniya Üniversitesi'nin Kimya mühendisliği'ni başarıyla bitirdi.

Ertesi sene MIT'de yüksek lisansını tamamladı (1957) ve Sloan Ödülü'nü kazandı. Doçentlik tezini tamamlamasının (1958-1959) ardından Berkeley'de kuramsal kimya alanında doktorasını tamamladı (1959-1960). Doktora danışmanı Kenneth Pitzer'di.

1960'ta Yale Üniversitesi'nde öğretim üyesi oldu. 1 Temmuz 1963 tarihinde kimya alanında tam profesörlük unvanı alarak, 20. yüzyılda Yale Üniversitesi'nde "tam profesörlük" unvanını en genç yaşta kazanan öğretim üyesi olduğu açıklandı.

İlerleyen zamanlarda, son yüzyılda tam profesörlük unvanını alan en genç ikinci öğretim üyesi olduğu ortaya çıktı. Yale Üniversitesi'nin son 300 yıllık tarihinde tam profesörlük unvanını alan üçüncü en genç öğretim üyesi olduğuna inanılmaktadır.

1964 senesinde Yale Üniversitesi'nde teorik kimya bölümünü kurdu. Yale'deki görevi boyunca, "Atom ve Moleküllerin Çok-Elektron Teorisi" (1961)[9], "Çözgeniter Kuramı" (1964), "Kimyasal Tepkime Mekanizmaları Kuramı" (1974), "Mikrotermodinamik"(1981) ve "Değerlik Kabuğu Etkileşim Kuramı" (1983) çalışmalarını gerçekleştirdi.

1988 senesinde, laboratuvar ortamında birleştirilecek olan kimyasalların, birleştirmenin ardından nasıl tepki vereceklerini öngörebilmek amacıyla, kendi geliştirdiği matematik teorilerine dayanan devrimsel bir yöntem olan ve "Sinanoğlu İndirgemesi" olarak adlandırılan yöntemini yayınladı. Yale'de 37 sene çalıştıktan sonra, 1997'de emekli oldu.

Yale'de çalıştığı süre boyunca, çeşitli Türk üniversitelerine, TÜBİTAK'a ve Japan Society for the Promotion of Science(JSPS)'ye danışmanlık yaptı. 1962 yılında Orta Doğu Teknik Üniversitesi mütevelli heyeti Oktay Sinanoğlu'na danışman profesör unvanı verdi.

1975 yılında çıkartılan özel kanunla devlet tarafından kendisine Cumhuriyet Profesörü unvanı verildi. 1966'da Kimya dalında "TÜBİTAK Bilim Ödülü"nü, 1973'te Kimya dalında "Alexander von Humboldt Research Award"ı ve 1975'te "International Outstanding Scientist Award of Japan"ı kazandı.

1973'te T.C. Özel Elçisi olarak Japonya'ya gönderildi. Sinanoğlu ayrıca Nobel ödülü için iki defa aday gösterildi.

1997 yılında Yale'den emekli olmasının ardından Yıldız Teknik Üniversitesi'nde Profesör olarak çalışmaya başladı ve 2002 senesinde kadar Yıldız Teknik Üniversitesi Kimya Bölümü'nde çalışmaya devam etti.

Sinanoğlu birçok bilimsel kitap ve makale yazdı ve birçoklarına da katkıda bulundu. Ayrıca "Hedef Türkiye" ve "Bye Bye Türkçe"(2005) gibi eserlere de imza attı.

Yaşamı boyunca Kuantum mekaniği'ne birçok katkıda bulundu. P.A.M. Dirac'in de üzerinde uğraştığı ancak çözemediği "Kuantum mekaniği'nde Hilbert uzayının topolojisi ve içerdiği yüksek simetrisi" problemini çözdü.

Türkiye'de bulunduğu dönemde çalışmalarını daha çok toplumda bir Türkçe bilinci oluşturmaya adanmış ve Türkçe'nin yabancı dillerin istilası altında olduğunu vurguladı.

Eğitim dilinin Türkçe olması gerektiğini ve yabancı dilin takviyeli olarak öğretilmesinin gerektiğini savundu. Türkçede bulunan yabancı kökenli olduğunu söylediği bazı kelimelere çeşitli karşılıklar önerdi.

BİLMECELER

Bilmeceler eşya, insan, hayvan, bitki, doğa ve inanışla ilgili bilgilerin üstü kapalı olarak anlatılması ve onun ne olduğunun düşünülerek bulunmasını hedefleyen çoğu kalıplaşmış sözlerdir.

Genelde "**bilmece**" olarak söylenmesine karşın Anadolu'da **asal, elçim, masal, mat, metal, tapmaca, bulmaca, hikaye, söz, bilmeli, metal, tanımaca, fıcık, dele, gazelleme** gibi adlar da verilmektedir.

BİLMECE KARTLARI

Dalda durur, elde durmaz. (Kuş)	Bahçede kırdı dolaşır, evini sirtında tasır. (Kaplumbağa)
Dışı var içi yok, dayak yer suçu yok. (Top, davul)	Dizi diziodalar ,bir birini kovalar. (Tren)
Bilmece bildirmece, el üstünde kaydırmaca. (Sabun)	Suda yasar, karada ölür. (Balık)
Gökte gördüm bir köprü, rengi var yedi türlü. (Gökkuşağı)	Akşam baktım çok idi, sabah baktım yok idi. (Yıldız)
Ben giderim o gider, içimde tık tık eder. (Kalp)	Pişirirsen aş olur ,pişirmezsene kuş olur. (Yumurta)
Yarım kaşık duvara yapışık. (Kulak)	Zilim var ,kapım yok. (Telefon)
Pazardan aldım bir tane, eve geldim bin tane. (Nar)	Yuvarlağız altındanız, bir kolda toplanırsınız. (Bilezik)
Yer altında yağlı kayış. (Yılan)	Üstü çayır biçilir , altı çeşme içilir. (Koyun)
Uzun kulaklı ,kısa kuyruklu. (Tavşan)	Dışı katık, içi kütük. (Zeytin)
İnci gibi dişlerim, odunları dişlerim. (Testere)	Ben yazarım o bozar, doğruya gelmez zarar. (Silgi)
Ben keserim , o uzar. (Saç, tırnak)	Benim adım iki hece ,çalışırım gündüz gece. (Saat)
Kolu var ayağı yok, karnı yarık canı yok. (Ceket, palto)	Kulağını büktükçe ağzı sulanır. (Çeşme)
Daldan dala atlarım ,kuyruğu- mu sallarım. (Maymun, sincap)	İki deliğe parmak geçer, çifte bacak neler keser. (Makas)

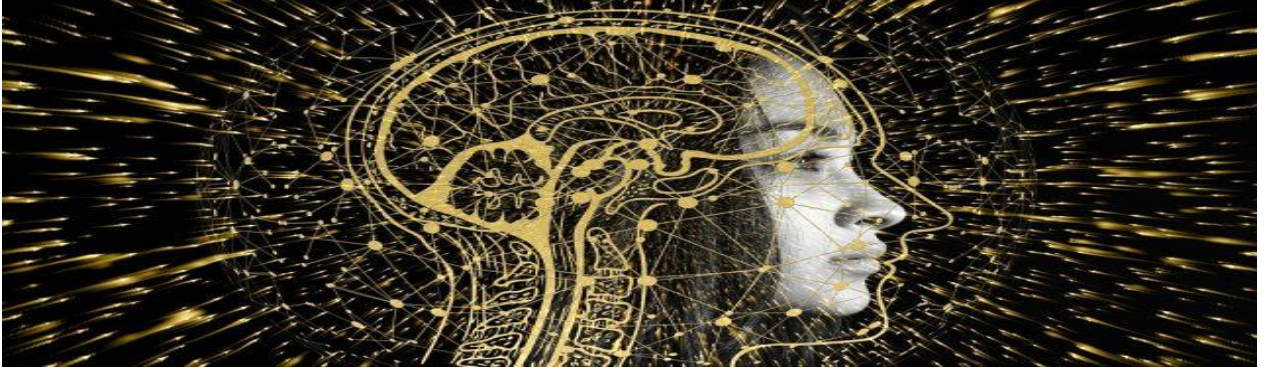
DÜŞÜNDÜREN SORULAR

Bir odada toplam 10 kişi var ve hepsi hem birbirini hem de bütün odayı görebilecek şekilde duruyor. Bu odaya bir elma koyacaksınız. Bu elmayı 9 kişi görebilecek sadece 1 kişi göremeyecek. Elmayı nereye koyardınız?

Bir caddeden 2 araba geçiyor. Biri 100 km hızla diğeri 80 km hızla gidiyor. İkisi de aynı anda yolculuğa başlıyor ama caddenin aynı noktasında yan yana geliyorlar. Bu nasıl mümkün olmuştur?

Bir asa ve bir şapkanın toplam fiyatı 110 liradır. Asa şapkadan 100 lira daha pahalıdır. Bu durumda şapka kaç liradır?

Ahmet aklından x diye bir sayı tuttu. Bunu 2 ile çarptı ve 10 ekledi. Sonrasında çıkan sayıyı 10'dan çıkarttı. Ardından 2'ye böldü. Ahmet'in aklından tuttuğu sayı kaçtır?

5 makine, 5 dakikada, 5 düğme üretiyorsa, 100 makine 100 düğmeyi kaç dakikada üretir?

Evin bahçesindeki çimenler her gün bir önceki günün iki katı kadar büyüyor. Çimenler 10 günde bahçenin tamamını kapladığına göre kaçınıcı günde yarısını kaplayacak kadar büyür?

Bir tenis topunu olası en uzak noktaya fırlatıyoruz. Top, hiç kimse yakalamamasına ve hiçbir yere çarpmamasına rağmen bize geri dönüyor. Topa başka herhangi bir madde de iliştilmediğine göre de bu nasıl olur?

5. SINIFLAR İÇİN TAVSİYE KİTAP LİSTESİ

2. BİR KÜÇÜK OSMANCIK VARDI YAZAR: HASAN NAIL CANAT

3. KÜÇÜK PRENS YAZAR: ANTOİNE DE SAINT- EXUPERY

4. YANKILI KAYALAR YAZAR: AHMET YILMAZ BOYUNAĞA

6. GÜMÜŞ KANAT YAZAR: CAHİT UÇUK

7. BUNUN ADI FİNDEL YAZAR: ANDREW CLEMENTS

8. FADIŞ YAZAR: GÜLTEN DAYIOĞLU

9. KÜÇÜK KARA BALIK YAZAR: SAMED BEHRENGİ

10. MASAL MASAL İÇİNDE YAZAR: AHMET ÜMİT

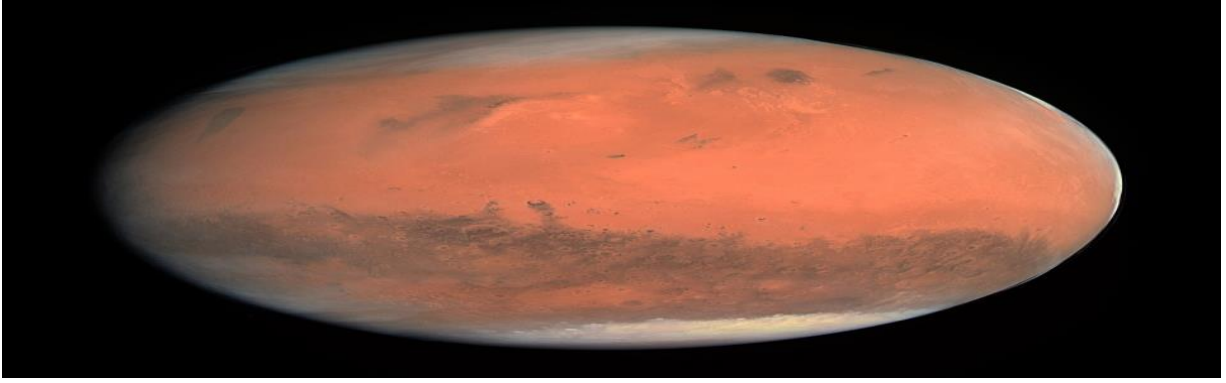
11. MOTORLU KUŞ YAZAR: CAHİT ZARİFOĞLU

12. YONCA KIZ YAZAR: KEMAL BİLBAŞAR

Mümkün olsaydı her karış toprağa buğday eker gibi kitap ekerdim. (Horace)

MARS

2 adet uydusu bulunan **Mars** Dünya'ya en yakın gezegen olarak da öne çıkmaktadır. Özellikle Dünya dışında güneş sistemi içerisinde sıvı su bulunması ile yaşam olabileceği ihtimali yüksek en önemli gezegendir. ... Dünya bir gün 24 saatte tamamlarken **Mars** ise turunu 24 saat 40 dakika içerisinde tamamlamaktadır.

SPACE X

SpaceX NASA-ESA uydusunu taşıdı, Astronotları taşıyan SpaceX mekiği Uluslararası Uzay İstasyonuna ulaştı, NASA 4 astronotu taşıyan SpaceX'e ait uzay aracını fırlattı, NASA, 4 astronotu taşıyan SpaceX'e ait uzay aracını fırlattı, Elon Musk'ın Mars'a yolculuğu gecikecek! Musk'tan yeni açıklama geldi, SpaceX, Starlink uydularının fırlatılışını iptal etti, Microsoft ve SpaceX uzaycılık müşterilerine bulut hizmeti verecek, SpaceX, Starlink ağı için 60 internet uydusunu daha uzaya fırlattı.

CENNET KUŞU ÇİÇEĞİ

Strelitzia reginae egzotik **çiçekleri** ile hayrandır. Bitki yaklaşık 2-3 yıl sonra zarif çiçekler üretir. Yaz aylarında **çiçek** açar ve yaptığı zaman şovu çalar. ... Strelizia'nın çiçeğine ayrıca **cennet kuşu** denir.

